

Bogactwo sonorystyczne polskiej sonaty skrzypcowej XXI wieku na przykładzie czterech sonat skrzypcowych skomponowanych w latach 2013 - 2015 przez Ignacego Zalewskiego, Mikołaja Majkusiaka, Marcina Markowicza oraz Aleksandra Nowaka.

STRESZCZENIE

Sonata skrzypcowa to jedna z najpopularniejszych form muzycznych, która w twórczości kompozytorów z całego świata wykorzystywana jest po dzień dzisiejszy. W polskiej literaturze muzycznej także zajmuje istotne miejsce. Poszukując informacji na temat kompozytorów tworzących dzieła wykorzystujące formę sonaty skrzypcowej, doszłam do wniosku, iż wiedza o nich jest dość zdawkowa i ograniczona. Literatura im poświęcona nie wyczerpuje zagadnienia i ogranicza się do niewielu pozycji książkowych. Znikoma ilość informacji o polskich kompozytorach skłoniła mnie do podjęcia poszukiwań rzadko wykonywanych kompozycji skrzypcowych. Jako że jednym z aspektów mojej pracy artystycznej jest ciągłe poszerzanie repertuaru skrzypcowego a tym samym poszukiwanie nowatorskich pomysłów, już wiele lat temu zainteresowałam się twórczością młodych polskich kompozytorów. Ich działalność kompozytorska jest dla mnie fascynującym tematem, który postanowiłam zgłębić.

W 2013 roku miałam przyjemność zetknąć się z warsztatem kompozytorskim Ignacego Zalewskiego - ówczesnego studenta Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie. Nasza współpraca, która zaowocowała powstaniem *Sonaty na skrzypce i fortepian*, była bezpośrednim bodźcem do kolejnych zamówień kompozytorskich. Na przestrzeni następných dwóch lata powstały trzy wyjątkowe dzieła autorstwa Marcina Markowicza, Mikołaja Majkusiaka oraz Aleksandra Nowaka. Wszystkie cztery sonaty zostały mi dedykowane, a ich twórcy komponowali je wiedząc, że to ja będę ich pierwszym interpretatorem i wykonawcą.

Powstanie tych dzieł było dla mnie inspiracją do napisania mojej pracy doktorskiej. Jej celem jest prezentacja sonat skrzypcowych Ignacego Zalewskiego, Marcina Markowicza, Mikołaja Majkusiaka oraz Aleksandra Nowaka wraz z opisem i charakterystyką zagadnień ukazujących bogactwo sonorystyczne wszystkich tych dzieł. Jako młodzi kompozytorzy pokusili się oni o wykorzystanie wielu niezwykle ciekawych rozwiązań brzmieniowych, które warte są szczególnej uwagi. Ze względu na brak materiałów źródłowych dotyczących opisywanych przeze mnie sonat, bazowałam przede wszystkim na swoich doświadczeniach przy ich powstawaniu, odczytywaniu ich zapisu nutowego, interpretowaniu oraz wykonywaniu.

Opis mojej pracy doktorskiej składa się z czterech rozdziałów. Rozpoczyna się wstępem a kończy podsumowaniem, bibliografią oraz aneksami. Rozdział pierwszy przybliży genezę powstania sonaty jako formy muzycznej oraz jej rys historyczny na gruncie muzyki polskiej. Wykazuję w nim również ważne miejsce sonaty w polskiej literaturze skrzypcowej XXI wieku.

W drugim rozdziale przedstawiam sylwetki kompozytorów: Ignacego Zalewskiego, Mikołaja Majkusiaka, Marcina Markowicza oraz Aleksandra Nowaka.

Trzeci rozdział poświęcony jest charakterystyce poszczególnych sonat skrzypcowych z uwzględnieniem ich bogactwa sonorystycznego. Bardzo ważnym elementem w pracy nad tymi utworami była różnorodna instrumentacja oraz możliwość konfrontacji wyobrażeń dźwiękowych wykonawców z założeniami kompozytorskimi ich twórców. Takie spotkania miały ogromny wpływ na ostateczną interpretację poszczególnych utworów.

W rozdziale czwartym zajmuję się powyższymi aspektami w oparciu o moje osobiste doświadczenia w trakcie nagrywania płyty.

Sonaty uważam za dzieła kompletne i kunsztowne. Zawierają w sobie wiele różnorodnych cech, stylów oraz technik kompozytorskich. Jednak ich nadrzędnym atutem jest niezwykle zasób wartości sonorystycznych. To one zachęciły mnie do głębszej analizy sonat, która doprowadziła do odszukania i poznania wielu nowych elementów właściwych dla sonorystyki.